

ข้อควรพิจารณาตรวจสอบข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อม
กับการตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
(กรณีพื้นที่นอกเขตเมืองและนอกนิคมอุตสาหกรรมหรือที่เทียบเท่านิคมอุตสาหกรรม)

โดย นายสมคิด พุ่มฉัตร ผู้จัดการฝ่ายสิ่งแวดล้อม/ฝ่ายสิ่งแวดล้อม

เนื้อหา KM

ในการก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม มีเงื่อนไขข้อกฎหมายหลายประการที่จำเป็นต้องทราบก่อนการพิจารณาส่งข้อเสนองานหรือประกอบการตัดสินใจรับงานหรือให้คำแนะนำปรึกษากับผู้ประกอบการเพื่อประโยชน์ต่อผู้ประกอบการเองก่อนการซื้อที่ดิน การวางผังโรงงานและการขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะในส่วนที่สำคัญ ดังนี้

(1) พื้นที่ตามเงื่อนไขการสร้างโรงงานว่าด้วยกฎหมายโรงงาน

ในพิจารณาที่ตั้งโครงการ ควรตรวจสอบเงื่อนไขตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2535) และฉบับที่ 29 (พ.ศ. 2559) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ซึ่งมีข้อห้ามตั้งโรงงานจำพวกที่ 3 ในบริเวณดังต่อไปนี้

- 1) บ้านจัดสรรเพื่อการพักอาศัยอาคารชุดพักอาศัยและบ้านแถวเพื่อการพักอาศัย
- 2) ภายในระยะ 100 เมตร จากเขตติดต่อสาธารณสถาน ได้แก่ โรงเรียนหรือสถานการศึกษา วัดหรือศาสนสถาน โรงพยาบาล โบราณสถานและสถานที่ทำการงานของหน่วยงานของรัฐและให้หมายความรวมถึงแหล่งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- 3) ภายในระยะ 100 เมตร จากแหล่งน้ำสาธารณะที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยจะกำหนดเฉพาะบริเวณหนึ่ง บริเวณใดของแหล่งน้ำสาธารณะตามความจำเป็นของแต่ละพื้นที่ก็ได้

ทั้งนี้ในการดำเนินการสามารถทำหนังสือสอบถามและยืนยันการใช้ที่ดินสอดคล้องตามข้อกฎหมายได้จากกองกฎหมาย กรมโรงงานอุตสาหกรรม ใช้เวลาไม่เกิน 10 วัน ยกเว้นกรณีเรื่องมีความยุ่งยากซับซ้อน

(2) พื้นที่ตามเงื่อนไขการวางผังโรงงานตามกฎหมายควบคุมอาคาร

จำเป็นต้องพิจารณาการออกแบบวางผังโรงงานเกี่ยวกับที่ว่างภายนอกอาคารและระยะต่าง ๆ ของอาคารที่มีความสำคัญ อาทิ

หมวดที่ 3 ที่ว่างภายนอกอาคาร ระบุว่า โรงงานที่มีพื้นที่ที่ใช้ประกอบกิจการของอาคารทุกชั้นรวมกันเกิน 1,000 ตารางเมตร ต้องมีที่ว่างห่างแนวเขตที่ดินที่ใช้ก่อสร้างอาคารนั้นไม่น้อยกว่า 10 เมตร ทุก

ด้าน” ด้วยเหตุนี้หากโครงการมีพื้นที่ใช้ประกอบกิจการของอาคารทุกชั้นรวมกันเกิน 1,000 ตารางเมตร โครงการต้องออกแบบให้มีระยะถอยร่นห่างแนวเขตที่ดินที่ใช้ก่อสร้างอาคารไม่น้อยกว่า 10 เมตร ทุกด้าน

“หมวดที่ 4 แนวอาคารและระยะต่าง ๆ ของอาคาร ระบุว่าในกรณีที่ก่อสร้างอาคารใกล้ถนนสาธารณะที่มีความกว้างน้อยกว่า 6 เมตร ให้ร่นระยะห่างจากกึ่งกลางถนนสาธารณะอย่างน้อย 3 เมตร และในกรณีที่ก่อสร้างอาคารใกล้แหล่งน้ำสาธารณะ เช่น แม่น้ำ คู คลอง ลำรางหรือลำกระโดง ถ้าแหล่งน้ำสาธารณะนั้นมีความกว้างอย่างน้อย 10 เมตร ต้องร่นแนวอาคารให้ห่างจากเขตแหล่งน้ำสาธารณะนั้นไม่น้อยกว่า 3 เมตร

ทั้งนี้ในการดำเนินการสามารถทำหนังสือสอบถามและยืนยันการใช้ที่ดินสอดคล้องตามข้อกำหนดได้จากหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นหรือสำนักควบคุมและตรวจสอบอาคาร กรมโยธาธิการและผังเมือง ใช้เวลาไม่เกิน 15 วัน

(3) พื้นที่ตามเงื่อนไขการสร้างโรงงานว่าด้วยกฎหมายผังเมือง

ข้อกำหนดตามกฎหมายผังเมืองจัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ ความปลอดภัยของประชาชนและสวัสดิภาพของสังคมให้มีความสอดคล้องกับศักยภาพของการให้บริการของระบบคมนาคมและขนส่ง การสาธารณสุขโรคและการสาธารณสุขการในแต่ละบริเวณ ซึ่งรวมถึงเพื่อการรองรับการพัฒนาของเมืองในอนาคต ทั้งนี้ในเงื่อนไขของกฎกระทรวงจะระบุการใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดินและการห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนด ซึ่งในกรณีของการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมจำเป็นต้องพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบทั้งประเภทหรือชนิดของโรงงาน จำพวกโรงงานและเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของอาคารที่บางครั้งมีการกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ เช่น มีข้อห้ามสิ่งปลูกสร้างที่เข้าข่ายอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่ อาคารขนาดใหญ่พิเศษ เป็นต้น

ทั้งนี้ในการดำเนินการสามารถทำหนังสือสอบถามและยืนยันการใช้ที่ดินสอดคล้องตามข้อกำหนดได้จากสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดหรือสำนักผังเมืองรวม กรมโยธาธิการและผังเมือง ใช้เวลาไม่เกิน 15 วัน

(4) พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

เป็นพื้นที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นกลไกทางกฎหมายที่ใช้เป็นเครื่องมือในการป้องกันหรือยับยั้งการดำเนินตามโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงส่งเสริมการดำเนินการใด ๆ ซึ่งเป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่มีคุณค่าควรแก่การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งทางด้านธรรมชาติและศิลปกรรมให้คงอยู่และใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน ซึ่งควรพิจารณาในรายละเอียด เนื่องจากแต่ละฉบับมีการกำหนดชนิด ประเภทและขนาดของโครงการที่ต้องศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน ประกอบกับพื้นที่แต่ละบริเวณจะมีการกำหนดระยะห่างกับความสูงของสิ่งปลูกสร้างจากสถานที่สำคัญ

ทั้งนี้ในการดำเนินการสามารถทำหนังสือสอบถามและยืนยันการใช้ที่ดินสอดคล้องตามข้อกำหนดได้จากกองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใช้เวลาไม่เกิน 15 วัน

(5) พื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ

ต้องพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง มติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เรื่อง การกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ซึ่งแต่ละลุ่มน้ำจะมีความแตกต่างกัน จำเป็นต้องพิจารณาตามข้อเสนอแนะมาตรการการใช้ที่ดินของแต่ละเขตลุ่มน้ำ โดยในภาพรวมของแต่ละลุ่มน้ำแล้ว ในกรณีของการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมจะต้องอยู่ในการใช้ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 โดยในทุกลุ่มน้ำให้ถือปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด หรืออยู่ในการใช้ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 แต่ต้องหลีกเลี่ยงพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตรสูง ยกเว้นลุ่มน้ำมูลและชีที่กำหนดมาตรการการใช้ที่ดินได้ตามปกติ

ทั้งนี้ในการดำเนินการสามารถทำหนังสือสอบถามและยืนยันการใช้ที่ดินสอดคล้องตามข้อกำหนดได้จากกองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใช้เวลาไม่เกิน 15 วัน

(6) พื้นที่ชุ่มน้ำ

ตามความหมายในบทนิยามของอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง และแม่น้ำ เป็นต้น เพื่อประโยชน์ในการป้องกัน ดูแลรักษา และคุ้มครองพื้นที่ชุ่มน้ำ จำเป็นต้องนำมามาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2552 และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2558 มาใช้ประกอบการดำเนินโครงการและควรคำนึงถึงผลกระทบจากการดำเนินโครงการ ตลอดจนกำหนดแนวทางป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งในกรณีนี้โครงการที่เข้าข่ายประเภทและขนาดที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ต้องทำการประเมินผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศของพื้นที่ชุ่มน้ำอยู่แล้ว

ทั้งนี้ในการดำเนินการสามารถทำหนังสือสอบถามและยืนยันการใช้ที่ดินสอดคล้องตามข้อกำหนดได้จากกองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใช้เวลาไม่เกิน 15 วัน

(7) พื้นที่ที่มีความอ่อนไหวหรือมีข้อสันนิษฐานอาจเป็นแหล่งโบราณคดี

สำหรับพื้นที่ตั้งโรงงานที่มีความอ่อนไหวหรือมีข้อสันนิษฐานอาจเป็นแหล่งโบราณคดี ในที่นี้รวมถึงแหล่งประวัติศาสตร์ มีความจำเป็นต้องได้รับการตรวจสอบให้แน่ใจก่อนตัดสินใจซื้อที่ดินหรือการออกแบบวางผังโรงงานเพื่อวันระยะต่าง ๆ ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด ความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เนื่องจากมีข้อห้ามปลูกสร้างอาคารภายในเขตของโบราณสถาน ซึ่งมีการประกาศขึ้นทะเบียน เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี การไม่ได้รับอนุญาตและ

ชุดค้นพบแหล่งโบราณคดีจะถูกระงับหรือรื้อถอนอาคารหรือส่วนแหล่งอาคารนั้น รวมถึงห้ามซ่อมแซม แก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอน ต่อเติม ทำลาย เคลื่อนย้ายโบราณสถานหรือส่วนต่างๆ ของโบราณสถานหรือชุดค้นสิ่งใด ๆ หรือปลูกสร้างอาคารภายในบริเวณโบราณสถาน เว้นแต่จะกระทำตามคำสั่งของอธิบดีหรือได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีและถ้าหนังสืออนุญาตนั้นกำหนดเงื่อนไขไว้เป็นการเฉพาะก็ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด

ทั้งนี้ในการดำเนินการสามารถทำหนังสือสอบถามและยืนยันการใช้ที่ดินสอดคล้องตามข้อกำหนดได้จากสำนักงานศิลปากรในท้องที่หรือกองโบราณคดี กรมศิลปากร ใช้เวลาไม่เกิน 15 วัน

(8) เขตความปลอดภัยในการเดินอากาศ

สำหรับโรงงานที่ตั้งอยู่ในเขตความปลอดภัยในการเดินอากาศ จำเป็นต้องมีการตรวจสอบว่าสามารถก่อสร้างหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นได้หรือปลูกต้นไม้ยืนต้นได้หรือไม่ตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ. 2497

ทั้งนี้ในการดำเนินการสามารถทำหนังสือสอบถามและยืนยันการใช้ที่ดินสอดคล้องตามข้อกำหนดได้จากฝ่ายมาตรฐานสนามบิน สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ใช้เวลาไม่เกิน 15 วัน

คำสำคัญ (3 คำ): การตั้งโรงงานอุตสาหกรรม, ข้อควรพิจารณา, ข้อกำหนดสิ่งแวดล้อม

13/กันยายน/2564



C O T